

Lietuvos nacionalinė
Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 5 (1696) 1990m. vasario mėn. 20d.

XXXV METAI

Melbourne

TEGYVUOJA ESTIJA! - ELAGU EESTI!

Rašo Albinas Pocius

Vasario 24-toji yra Estijos Nepriklausomybės diena. Ją švenčia viso pasaulio estų išeivija, o dabar vykstant pasikeitimams bus švenčiama ir Estijoje, tačiau šventės džiaugsmą temdo nežinoma ateitis ir didelis rusų kolonistų skaičius, kurie čia suvažiavo priespaudos laikais iš neturtingos ir visada alkanos Rusijos.

1918m. baigiantis Pirmajam pasauliniui karui ir vokiečiams pradėdant pralaimėti fronto, o Rusijoje prasidėjus bolševikų revoliucijai, Estijos gyventojai nutarė pareikalauti Amerikos prezidento Wilsono paskelbtosios laisvės apsisprendimo teisės.

1918m. vasario 24d. taip vadinam Seniūnų Taryba paskelbė Estijos nepriklausomybę, tačiau okupacinė vokiečių valdžia nepripažino Estijos nepriklausomybės paskelbimo, nes vis dar svajoje Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje sukurti savo Osland koloniją. Vokiečiai išvaikė estų kariuomenę ir įvedė karo stovį.

Padėtį išgelbėjo estų išeivija ir jos labai gyva politinė akcija. Tos politinės veiklos dėka 1918m. gegužės mėn. Italijos, Prancūzijos ir Anglijos vyriausybės pripažino Estijos nepriklausomybę „de facto“.

1918m. spalio 19d. vokiečiai buvo priversti perleisti krašto valdymą Estijos vyriausybei. Vokiečiams pasitraukiant, į Estiją ėmė veržtis bolševikų raudonoji armija. 1918m. gruodžio 24d. pulk. J.Laidoneris buvo paskirtas estų kariuomenės vadu ir prasidėjo kovos su bolševikų armija. Anglų karo laivai prie sostinės Talino išvaikė rusų raudonąją laivyną ir du karo laivus atidavė estams.

Estams daug padėjo Suomija. Jie davė estams 10 mil. markių paskolą ir atsianti net 2.000 savanorių karių. Estai ir suomiai yra labai giminingos tautos, panašios kalbos ir visi lengvai gali susikalbėti. Seniau jie susijungė, bet Rusijos Petriui didžiajam iš švedų atėmus ingru gentės žemes, ten buvo pastatytas Petrogradas arba dabartinis Leningradas. Stalinas visus ingrus apie 150.000 ištremė į Sibirą sunaikinimui.

1920m. vasario 2d. Estija pasirašė Taikos sutartį su Sovietų Rusija ir pasibaigė karo veiksmai. Estai netik, kad apgynė savo žemę nuo bolševikų, bet dar padėjo ir latviams išlaisvinti beveik pusę Latvijos. Estija tada turėjo 47,549 kv.klm. plotą ir 1.133.900 gyv. Estai sudarė 88 proc. gyventojų. Didesni miestai sostinė Tallinn, Parnu, Narva ir universiteto Tartu, kur prieš Pirmąjį pasaulinį karą mokėsi ir daug lietuvių. Universitetą įkūrė švedai kada jie valdė taip tada vadinamą Livoniją.

ELLAGU EESTI! TEGYVUOJA ESTIJA!

Estija buvo daugiausia žemės ūkio kraštas, nors jų pramonė buvo didesnė už Lietuvos. Iš žemės turty svarbiausia buvo skalūnai, kurie savyje turi 18 proc. naftos. Darbartinu metu okupantai visu spartumu kasa skalūnus ir gabena į Leningrado įmones arba elektros stotis. Skalūnų kasyklose įrengtos dujų vavyklos vamzdžiais siunčia jas į Leningrado miestą, nors Estijos sostinė Talinas neturi kuro ir kenčia žiemos šaltį. Vienas anglų ekonominis žurnalas rašo, kad sovietai labiau išnaudoja savo užimtas „respublikas“ nekaip anglai Afrikos negrus kolonijų laikais.

Estai, kaip ir lietuviai su latviais po 22 metų laisvo gyvenimo susilaukė to paties likimo, kaip ir mes visi. Pirmiausia 1939m. rusai pagal Molotovo-Ribbentrop Pakta įvedė ten savo kariuomenės bates, o 1940, birželio 15d. po išgalvotų kaltinimų visiškai okupavo. Žiauriais stalinistinės okupacijos metais daug gyventojų nužudyta arba buvo ištremta į Sibirą sunaikinimui. Rusų disidentas Aleksander Solzhenitsyn rašo, kad Sibire jis kalėjo su vienu estu, kuris jį apšvietė apie prieškarinį gyvenimą Estijoje.

Visoje Estijoje rusai vykdė kolonistinę eksplotaciją ir elgiasi lyg tai būtų prieš uškariautame krašte. Smarkiu tempu kasami skalūnai, mineralinės trašos ir durpynai. Viskas vežama „didžiajam broliui“, estams paliekant tik trupinius ir dar verčia dėkoti už „išlaisvinimą“.

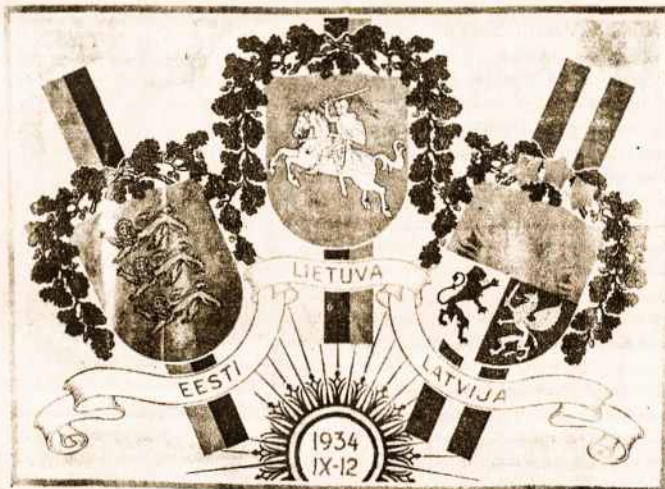
Estijos pakrantėse okupantas įrengia karinius uostus, aerodromus ir raketų bazines. Paldiski uoste yra didžiulė rusų atominė jėga varoma povandeninių laivų bazė, kur atominis laivų reaktorius valo politiniai kaliniai be jokios apsaugos, nes jie yra kaip „liaudies priešai“ pasmerkti greitam sunaikinimui.

Visų tų įrengimų ir naujų Estijai nereikalingų fabričių aptarnavimui, atvežami iš Rusijos kolonistai su šeimomis. Jie gauna geriausias butus, o estai visokiais būdais siunčiami į Rusijos plytbes anapus Uralo. Saarema saloje įrengtos į Angliją nukreiptų raketų bazės, o vietiniai gyventojai estai išvaryti iš salos į Estiją arba Rusiją. Estija yra netoli Leningrado, todėl rusai stengiasi visais būdais tą kraštą kolonizuoti.

Po karo antrą kart sugrįžę rusai atėmė iš Estijos visas žemes į rytus nuo Narvos upės ir žemiu Pliskavos ežerų esančią Petserio apygardą, prijungdami tas žemes prie Rusijos. Jie taip pat atėmė ir iš Latvijos visą Jaunlatgalą su Abrenės miestu.

Prasidėjus taip vadinamai „Perestroikai“ estai suorganizavo savo Liaudies Frontą, kuris bandė kelti Estijos laisvės klausimą. Iš pradžių estai visur pirmavo, bet vėliau jų laisvės judėjimas sulėtino savo veiksmus, nes jiems labai sunku atsikratyti rusų kolonistais,

(Nukelta į 3 psl.)

Pabaltijo trijų valstybių herbai. Dėl šių valstybių dabar prasidėjo didelis ir aktyvus veikimas - reikalaujamos nepriklausomybės

Lietuvos žmogau!

Vasario 24 dieną Tu pirmą kartą po daugelio metų laisvai pasirinksi savo likimą. Prisimink, jog ši teisė nėra kieno nors Tau suteikta malonė ar dovana. Tu ją išsikovojai pats. Savo ryžtu, drąsa ir atkaklumu Tu sukūrei, rėmei ir gynei Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį. Ateini į rinkimus iškamuotas nepriteklių, pavergęs nuo savo beteisiškumo, daugybę kartų pažemintas ir apgautas. Tu visada turėjai šviesų protą ir darbščias rankas. Seniai galėjai susikurti gyvenimą, kokio Tu trokšti ir esi vertas. Tau ilgai nelaido gyventi kaip Tu nori ir maitino gražiais pažadais. Dabar pažadų laikas baigėsi. Sąjūdis Tau negali pažadėti nieko, išskyrus laisvę, nes Sąjūdis esi tu pats. Balsuodamas už Sąjūdžio remiamus kandidatus Tu laimėsi tik įstatymais užtikrintą teisę netrukdomai panaudoti savo gabumus ir dirbti sau. Pasirinksi vergiją arba laisvę. Sąjūdis Tau siūlo naują gyvenimą ir sako: laisvas žmogus, laisva visuomenė, laisva valstybė! Laisvas žmogus - tai žmogus, kurio teisę saugo įstatymas. Laisva visuomenė - tai visuomenė, kurioje įstatymas lygus visiems. Laisva valstybė - tai valstybė, kurios gyvenimą valdo tik piliečių priimtas įstatymas. Be demokratiškų įstatymų nėra asmens laisvės, o asmens laisvė - tai vienintelis kelias į gerovę, teisingumą ir Tautos nepriklausomybę. Daug tai ar mažai? Susimąstyk apie tai prie balsavimo urnos ir prisimink - laisvė prasideda Tavyje!

Varpai už Lietuvos laisvę skambėjo ir JAV kapitoliuje

(New Yorkas, 1990 sausio 12)
Vietinių lietuvių prašymu, didžiausioje Siaurės Amerikos katalikų šventovėje skambėjo varpai už Lietuvos laisvę, praneša Lietuvių Informacijos Centras.

Nekaltai Pradėtosios Tautinė Sventovė Washingtono, Katalikų universiteto kaimynystėje, 10.30 val. ryto keturias minutes skambino varpais. Pasak šventovės atstovo Michael Warsaw, „mes norėjome išreikšti savo solidarumą su Lietuvos žmonėmis bei parodyti, kad mūsų maldos yra su jais, kad mes remiame jų visas viltis ir kelią į laisvę.“

Ta pačia proga, šventovės liturgijos direktorius kun. Roger Roensch nuvedė šventovėje besilankančią Sv.Timotiejaus mokinių grupę iš Restono, Virginijos, į Šiluvos Svč. Marijos lietuvių koplyčią, kur visi sukambėjo rožančių už Lietuvą.

Warsaw pasakė Lietuvių Informacijos Centru, kad šį sekmadienį visose šventovės Mišiose numatytos specialios maldos Lietuvos intencija.

Washingtono LB-nės pirmininkės Audronės Pakštienės žiniomis, varpai skambėjo už Lietuvos laisvę ir kitose Washingtono bažnyčiose - episkopalų Trijų Karalių bažnyčioje, ukrainiečių katalikų bažnyčioje Tautinės šventovės kaimynystėje, ir Washingtono katedroje - Sv. Mato bažnyčioje.

LIC

Senbuviai ir imigrantai Lietuvoje

Pozityvios ir negatyvios tautinės mažumos

Pirmiausia pasiaiškinkime sąvokas. Senbuviais mes laikome tuos nelietuvių tautybės vietinius gyventojus, kurie (ar jų protėviai) nuo senų laikų gyvena Lietuvoje. Imigrantai arba ateiviai - iš kito krašto atsikėlę nuolat gyventi. Taigi reikia skirti: Lietuvos rusai, lenkai ir Lietuvoje gyvenantieji rusai, lenkai.

Šių 1990 metų pradžioje Lietuvoje buvo 3,720,000 gyventojų. Iš kiekvieno šimto lietuvių buvo apie 80, rusų 9, lenkų 7, gudų 2, ukrainiečių 1. O likęs vienetas tenka padalyti žydams, vokiečiams, latviams, totoriams ir kitoms tautoms. Iš kiekvieno šimto gyventojų 47 yra vyrai, 53 - moterys. Kaime gyvena 32, mieste - 68. Jeigu palyginimui imsime visas 15 sovietinių respublikų, ta pagrindinės tautybės gyventojų procentu Lietuvą lenkia tik Armėnija (93%). Tuo tarpu iš kiekvieno 100 Latvijos gyventojų latvių tėra 52, Estijoje estų - 62.

Iš seniausių laikų Lietuva niekada nebuvo vienatautė. Jos žemėje prieglaudą rasdavo įvairių tautybių žmonės, įskaitant pabėgusius iš savo krašto dėl politinių ar religinių įsitikinimų persekiojimo. Bet senbuviais reikia laikyti tuos Lietuvos gyventojus, bei jų ainius, kurie į Lietuvą atvyko ligi 1940 metų. Vėliau atvykusieji - jau kolonistai, imigrantai.

Tiek didžiosios kunigaikštijos laikais, tiek nepriklausomybės metais Lietuva pasižymėjo didele tolerancija jos senbuviais nelietuviams. Ir šie buvo jai dėkingi. Sakysime nemaža žydų dalyvavo mūsų laisvės kovose. 1920 m. derybose su sovietine Rusija dėl Lietuvos sienų mūsų delegacijoje buvo atstovaujami ir žydai, labai daug padėję derybose su Rusijos delegacija, kurią sudarė beveik išimtinai žydai. Vėliau jie padėjo lietuviams kurti pramonę, prekybą, užmegsti prekybinius ryšius su užsienio kraštais. Užtat žydai turėjo visišką savo tautinio, religinio, kultūrinio veikimo laisvę. Arba vėl - rusai. Ano meto Lietuva priglaudė nemažą skaičių 1917-1918 m. politinių rusų emigrantų, dalį carinių valdininkų įskaitant. Jie padėjo kurti administraciją, mokslą, meną, teatrą, ypač baletą. Ir rusai negalėjo skųstis jų veiklos varžymu: veikė jų bendruomenės, buvo kelisdešimt stačiatikių, sentikių cerkvių, mokyklų. Rusai greitai išmoko lietuvių kalbą ir buvo pozityvūs piliečiai. Netgi Lietuvą okupavus bolševikams, tik nedidelis jų procentas tapo okupanto talkininkais. Pažymėtina, kad ir dabar, tautinio atgimimo metais, daugelis Lietuvos rusų ir žydų energingai gina Lietuvos reikalus Maskvoje. Išskirtinai minėtinas II-sis

BRONIUS KVIKLYS
Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

Lietuvoskomunistų partijos sekretorius senbuvis A. Beriozovas, žydų garsus rašytojas F. Kanovičius, Lietuvos žydų dr.-jos pirmininkas Em. Zingeris ir daugybė kitų.

Reikia dėiaugtis, kad dabartiniai okup. Lietuvos vadovai susirūpino ne lietuvių tautybės senbuviais ir sudarė sąlygas atkurti jų tautines, religines organizacijas, mokyklas, muziejus, spaudą. Štai turime prieš akis pr. metų pabaigoje Klaipėdoje pradėtą leisti Lietuvos vokiečių laikraštį „Vokiečių žinios Lietuvoje“. Tas pats turinys spausdinamas ir vokiečių kalba - „Deutsche Nachrichten fuer Litauen“. Tokiu vardu laikraštis (vokiečių kalba) buvo leidžiamas Kaune nuo 1931 m. Sustoję ejęs po vokiečių repatriacijos. Dabar jį spausdina „Ryto“ spaustuvė 5000 egz. tiražu. Čia paskelbti ir 1989.VII.13 Lietuvos kultūros fonde įregistruoti „Vokiečių-Lietuvių Kultūros draugijos nuostatai“. Jų įžanginėje dalyje rašoma: „Mes esame Lietuvos žemės vaikai. Čia gimė mūsų tėvai ir seneliai. Būdami germaniškos kilmės, mes privalome mylėti ir saugoti ne tik mūsų tėvynę Lietuvą, bet ir atsigręžti veidui savo genetinę prigimtį“. Rašinyje „Gyvename greta, vienoje planetoje“ Jonas Tatoris gražiai įvertina neblogus lietuvių-vokiečių santykius amžių bėgyje. Nepriklausomybės metais Lietuvoje (be Klaipėdos krašto) gyveno apie 29,000 vokiečių. Karas juos išblaškė. 1959 m. tebuvo 11,200 vokiečių, o dabar dar mažiau. Lietuvos vokiečiai kaip buvo, taip ir dabar yra pozityvi tautinė mažuma, senbuviai.

Pozityviai Lietuvai reikiąsi rusai, lenkai, gudai, žydai, totoriai, karaimai ir kiti senbuviai.

Bet to negalima pasakyti apie vėlesnių laikų ateivius - imigrantus lenkus. Jų teisinė padėtis sudėtingesnė. Čia turime galvoje Vilnijos lenkus, gal tiksliau gyventojus, kurie save laiko lenkais. Jų didžioji dalis senbuviai, sulenkėję lietuviai. Bet yra ir daugybė ateivių, kolonistų. Mat po 1920 m. gen. L. Želigovskio okupacijos per dvidešimtmetį lenkai, uždarę lietuvių organizacijas, mokyklas ir kitais būdais persekiodami, 880 Vilnijos dvarų žemę išdalino gen. L. Želigovskio lenkų korpuso kariams, kurie dalyvavo okupaciniame žygyje į Vilniaus kraštą. Be to, iš centrinės Lenkijos atgabenta per 100,000 kolonistų, įvairių aukštųjų valdininkų, policijos ir saugumo darbuotojų, mokytojų, kunigų ir kitų lenkinimo apaštalų.

Tiesa, po II pasaulinio karo daugybė tokių lenkų išvažiavo atgal į Lenkiją, bet daug dar ir liko. O dabar jie reikalauja autonomijos, lenkų kalbos valstybine pripažinimo, išskirtinių privilegijų: Vilniaus katedros, lenkiško universiteto, teritorinės savivaldos ir daugybės kitų. Jie turi 90 mokyklų, bet šis skaičius jų nepatenkina.

Vilniaus arkivyskupas J. Steponavičius davė „Vilniaus balso“ savaitraščiui (Nr. 13.1989.XII.24) pasikalbėjimą. Ganytojas nurodo, kad Vilnijos lenkai smarkiai rusėja ir, norint mokyti jų vaikus katekizmo, reikia organizuoti rusiškai kalbančių grupes. Lenkinimas, pagal arkivyskupą, vyksta ir per Bažnyčią, jo žodžiais: „Gaila, kad Vilniaus krašto parapijose dirbantys kai kurie kunigai, net baigę Kauno kunigų seminariją, skatina polonizaciją. Jei parapiją aptarnauja lietuvius kunigas, jis gražiai tenkina ir lietuvių, ir lenkų norus. Jei lenkas - lietuviai savo žemėje pasijunta lyg postiniai. Kiršinama ir per lenkų turistus kunigus, net vyskopus, kurie į Vilnių atsiveža dideles grupes iš Lenkijos. Per pamokslus jie sako, kad čia lenkiška žemė, jūs tik laikykitės. Jokio dėkingumo, kad arkivyskupui R. Jalbzykovskitiui išsivežus lenkų kunigus, lietuviai, grįžę iš tremties, mokėsi lenkų kalbos ir atsidėję dirbo pastoracinį darbą lenkiškoje parapijose. Pažymėtina, kad kaip jau žinome, dabartinis Vilniaus arkivyskupas Julijonas Steponavičius yra gimęs lietuviškoje Gervėčių parapijoje, kuri šiuo metu yra ne Lietuvos, bet sovietinės Gudijos ribose.

Bet matosi ir geresnių ženklų. „Atgimimas“ (Nr. 433, 1989) paskelbė 22-ųjų Lenkijos mokslininkų bei visuomenininkų pasirašytą atsisaukimą „Bičiuliams lietuviams“, kur be ko kita rašoma: „Manome, jog atėjo laikas aiškiai pasakyti, kad Lenkijoje niekas nekelia teritorinių pretenzijų dėl tų žemių, kurios tarpkario laikais priklausė Lenkijai. Manome, kad atėjo laikas lenkams aiškiai pripažinti, kad Vilnius yra ir bus Jūsų sostinė bei Jūsų kultūros ir tautos gyvenimo centras. Jūsų patriotinių jausmų ir istorinių tradicijų kristalizacijos židiny.“

Vietnamiečių pabėgėlių repatriacija. Romoje veikianti švento Egidijaus bendruomenė griežtai pasmerkė prievartinę vietnamiečių pabėgėlių repatriaciją iš Hong Kongo. Bendruomenė primena, kad nepaisant tarptautinės Amnestijos organizacijos protestų ir pasaulio viešosios nuomonės išreikšto pasipiktinimo, vietnamiečiai pabėgėliai yra prievarta grąžinami į Vietnamą. Švento Egidijaus bendruomenė ragina Hong Kongo valdžią sustabdyti pabėgėlių repatriaciją ir jiems užtikrinti žmogaus vertas gyvenimo sąlygas Hong Konge. Tarptautinė bendruomenė yra kviečiama labiau susirūpinti Hong Konge esančių vietnamiečių pabėgėlių likimu.

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Cilės diktatorius generolas Pinochet pažadėjo pasilikti vyriausiu kariuomenės vadu pakol bus reikalinga. Jis pasitraukia iš prezidento pareigų. Prezidento pareigas perims Patricio Aylwin. Generolas Pinochet paminėjo, kad Marxizmas nyksta, ką matome Rytų Europoje, bet čia Cilėje turime būti atsargūs, nes kairieji, kurie dabar yra sugrįžę, nori mane nužudyti. Generolas Pinochet 1973 metais per sukilimą pašalinio išrinktą marxistą prezidentą Salvador Allende.

Indonizija. East Jakarta teismas nutėisė karinę musulmonų 17 metų kalėjimo, nes jis bandė įsteigti Islamišką valstybę.

Miami. Tanklaisis užkludė jūros dugne alyvos vamzdį, ir apie vienas milijonas litrų alyvos užliejo 100 metrų pločio ir 2.5 kilometrų ilgio jūros pakraštį.

Warsau. Speciali vyriausybės taryba nutarė Lenkijos baltą erelį vėl karšonuoti aukštinę karūną. Komunistai erelio karūną pašalino 1945 metais.

Bucharest. Rumunijos saugumo policijos pulkininkas, kuris buvo apkaltintas davęs įsakymą šaudyti į demonstrantus Timisoara mieste, nusižudė kalėjime.

Bonn. Vakarų Vokietijos vyriausybė pasiūlė pradėti pasitarimus su Rytų Vokietija pirmoje eilėje suvienodinti pinigų ir tik po to pradėti derybas dėl susijungimo.

Armėnijos nacionalinio judėjimo valdyba telegrama padėkojo Estijos ir Latvijos liaudies frontų bei Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio pirmininkams už pasisiūlymą tarpininkauti sprendžiant konfliktą tarp armėnų ir azerbaidžaniečių. Armėnijos nacionalinio judėjimo valdyba praneša, jog yra pasiruošusi dalyvauti pasiūlytose politinėse konsultacijose ir siūlo į jas taip pat pakviesti Kalnų Karabacho atstovus. Jau yra paskirti Armėnijos nacionalinio judėjimo delegatai. Estijos ir Latvijos liaudies frontai ir Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis politines konsultacijas su armėnais ir azerbaidžaniečiais surengti Rygoje, sausio 29 dieną, bet azerbaidžaniečiai pasiūlė konsultacijas atidėti dešimčiai dienų.

Sekdama Lietuvos pavyzdžiu, taip pat ir Latvijos komunistų partija atsisakė turėto vadovaujamo vaidmens krašto gyvenime, drauge suteikdama teisę piliečiams burtis į nekomunistines partijas, organizacijas ir sąjūdžius. Už Latvijos kompartijos politinio monopolio panaikinimą balsavo didžioji dauguma Latvijos aukščiausiosios tarybos narių: 220 už ir tikrai 50 prieš. Spėjama, kad prieš kompartijos monopolio panaikinimą balsavę daugiausiai rusų kilmės aukščiausiosios tarybos nariai. Numatoma, kad sausio mėnesį, taip pat ir Estijos komunistų partija atsisakys vadovaujamo vaidmens. Tuo būdu, rašo agentūros, prieš Maskvą susidarys vieningas Pabaltijo kraštų autonominių komunistų partijų blokas. Tai, be abejonės, apsumkins Maskvos pastangas pristabdyti Pabaltijje plintančius autonomijos reikalavimus.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mielažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Gavėnios pradžiai

Pažvelgkime į save visa.

Vysk. Vincentas Brizgys

Yra jau tradicija gavėnios laikų vadinamos rekolekcijos - dienos skirtos dvasiniam susitelkimui, peržvelgti savo asmens nuotaikų ir gyvenimo dvasinę sritį. Tačiau dera kaip prisiminti kasdien nors tas kelias gavėnios savaites. Pradedame gavėnią vadinama Pelenų diena, kai užpildamas ant galvos pelenų ar pelenais patepdamas kaktą kunigas sako: Atsimink, kad esi dulke ir į dulkes pavirsi.

Neteko patirti ar už Europos besimoką mūsų jauni studentai žino lotynišką dainą, kuri Europos studentams yra bemaž himnas: Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus... Ne poetiškai, o maždaug žodiniai išversta lietuviškai ji taip skamba: Taigi džiaugkimes, kol jauni dar esame. Po malonios jaunystės, po sunkios senatvės mus pasiims žemė. Trumpas yra mūsų gyvenimas, baigsis greitai. Greitai ateis mirtis, pagrobs mus žiauriai, nepagalvėję nė vieno.

Taip. Gyvenane tik kartą. Kaip toje dainoje skamba, trumpas mūsų gyvenimas. Po to pavirsime į dulkes. Labai retas žmogus gyvena šimtą metų. Tokis asmuo per tą šimtą metų nors nebūtų nuveikęs nieko verto dėmesio, tik dėl savo amžiaus yra paminimas laikraščiuose ryškiau, negu ką nors nuveikusių. Mano tėviškės kaiminka, paprasta kaimo mergaitė, jauna išvyko į Ameriką. Čia nieku nepasizymėjo, kaip daugelis panašių, paprastu darbu apsirūpindavo labai paprastus kasdieninius reikalus. Kaip kitų panašių ir jos visą gyvenimą nepaminėjo joks laikraštis. Prieš kelis metus mirė Californijoje sulaukusi 105 metų. Kai sulaukė šimto metų, ją atlankė aplinkinių laikraščių korespondentai. Laikraščiai talpino ne tik paprastą su ja pasikalbėjimą, bet jos ir paveiklą. Tie patys laikraščiai paminėjo jos ir mirtį. Vienintelis ypatingas jos gyvenimo faktas buvo, kad ji gyveno net virš šimto metų. Taip mums atrodo, kad gyventi šimtą metų tai jau ilgas amžius. Gi toje pačioje Californijoje sekvojų miškuose yra medžių, kurie žaliuoja jau virš tūkstančio metų ir žaliuos dar kelis šimtus metų. O į ką pavirsta žmogus po tūkstančio metų?..

Lankantis Romoje 1947 metais teko matyti šventųjų: Benedikto ir jo sesers Schilastikos relikvijas. Juodu gyveno maždaug prieš 1,500 metų. Jų kūnai buvo saugojami Benediktinų vienuolyne bažnyčioje Monte Cassino. Pasaulinio II karo metu buvo sugriautas bemaž visas tas miestelis ir tas Benediktinų vienuolynas. Iš griuvėsių išimtos tų dviejų šventųjų relikvijos buvo atvežtos į Romą. Karste, kurį mačiau buvo ne skeletai, o tik sutrupėję kaulai. Tai paprastas žmogaus kūno likimas.

Tačiau ne tik tikime, o eilės reiškinių, savijauta sako, kad žmogus yra ne vien kūnas. Ne kartą esu buvęs liudininku, kai liga taip išvargina kūną, kad žmogus negali jau nė rankos pajudinti, bet yra pilnai sąmoningas. Tokioje būklėje ne vienas yra pasisakęs kaip jis dabar jaučia, kad jo kūnas ir jis yra dvi skirtingos būtybės. Kol žmogaus kūnas normaliai jam tarnauja, kol klausio jo proto ir valios, tai apie šį skirtumą tarpe kūno ir žmogaus

asmenybės paprastai negalvojama. Ligoninėse yra dažnas įvykis, kad staigiai sustoja ligonio širdis. Stengiamasi tą asmenį atgaivinti. Nors ne kiekvieną, bet būna atvejų, kad pavyksta širdį vėl pajudinti, žmogų atgaivinti. Palyginamai neseniai susidomėta, ką tokis asmuo per tą minučių laiką jautė. Anglų kalboje yra keletas knygų: Life after Life, Beyond Death's Door ir kitokiais pavadinimais, kur tokie faktai aprašomi. Man yra tekę

kalbėtis su dviem artimais tai išgyvenusiais lietuviais. Abu papasakojo maždaug tą patį. Jie patyrė visišką atsiskyrimą nuo savo kūno, matė kas buvo su jų kūnais daroma nutolę nuo savo kūno į šviesią ir labai malonę aplinką. Pasakojo savijautą kai pajuto ne žodinį, o tik valiai įsakymą grįžti atgal į savo kūną. Reikia manyti, kad atsiskyrimą iš savo kūno panašiai išgyvena kiekvienas mirštantis.

Jeigu visada, tai ypatingai gavėnios metu dera kiekvienam pagalvoti kas kam tarnauja: ar žmogus savo kūnui, ar kūnas žmogui.

Kremliaus nuolaidumo paslaptis

Rašo Dr. Jonas Kunca

Ne vieną stebina Kremliaus sužmoniskėjimas paskutiniu laiku. Be tankų siuntimo, net be protestų, Maskva priėmė Lenkijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos nusisukimą į Vakarų. Niekas dar nenubaudė Lietuvos už įvedimą daugpartinės sistemos, 6-to konstitucijos straipsnio panaikinimą ir net kompartijos atsiskyrimą nuo sovietinės močiutės. Turėjom garbę turėti Vilniuj sovietų prezidentą net tris dienas, o sugrįžęs jis, vietoj barti lietuvius, pasiūlė įvesti tokias pat reformas likusioj S. Sąjungos dalyj. Kaip čia yra? Ar Gorbačiovas pasidarė toks sukalbamas, ar jis toks jau buvo tik to neparodė? O kodėl net konservatoriai, įskaitant jų vadą Ligačeva, balsavo už kompartijos monopolio panaikinimą Centrinio Komiteto suvažiavime? Pagrįstai kyla šitie klausimai. Kodėl? Kodėl?

Pasirodo, kad Rytų Europą Gorbačiovas nutarė nurašyti nuostolių knygon jau prieš keletą mėnesių. Priežastis ne sentimentali: Maskva negali toliau padengti Varšuvos Pakto išlaidų. Tai dabar atidavė subankrutavusius satelitus vakariečiam. Lai tie atstato tai, ką sugriovė Maskva. Dabar maskviečiai jaučia geriau be to brangiai kainuojančio ir neduodančio jokios naudos balasto. Ypač džiaugiasi atsikratę, kaip jie sako, tinginių lenkų. Taigi Rytų Europos Rusija atsisakė tik dėl materialinių apskaičiavimų.

Bet kodėl tiek kalbėję prieš Gorbačiovo pasiūlymą įvesti daugpartinę sistemą konservatoriai galų gale visi kaip vienas, išskyrus Yeltsin, balsavo už jų privilegijų praradimą? Čia vėl nerimas jokio idealizmo. Jie balsavo išsigandę, kad kitaip, vietoj privilegijų, jie galėtų prarasti savo galvas. Neseniai Leningrade demonstravo 100,000 žmonių reikalaudami, kad iš Politbiuro būtų pašalinti visi išskyrus Gorbačiova, o prieš pat Centrinio Komiteto konferencija, 250,000 nuėjo iki Kremliaus rūmų šaukdami, kad reikia reformuoti - demokratinti sovietinę santvarką, o kai kurie iš vis reikalavo kompartijos panaikinimo.

Matyti tokias kompartijos diktatūrai priešingas minias kėlė šurpą aukštieji „aparatchnikai“. Bet kai jie gavo žinią iš KGB, kad jie negalėtų sutvarkyti krašto, jei Maskvoj ir kituose dideliuose Sąjungos miestuose prasidėtų masinės demonstracijos ir chaosas, Maskvos pareigūnams nutirpo kojos. Kai jie ėjo į Centrinio Komiteto konferenciją, jie tai gerai žinojo. Žinojo taipogi, kad priešintis

pakeitimam jau per vėlu ir per pavojingam. Apie Gorbačiovo pašalinimą nebuvo nei kalbos. Tokiu atveju būtų prasidėję maištai ir žudynės. O pirmos aukos būtų buvę konservatoriai.

Su politinių reformų pažadais ir viltim, kad po to „perestroika“ pradės duoti vaisių, žmonės aprimo, bet tik laikinai. Rusų barometras, tai krautuvių lentynos. Jei ten nepradės atsirasti prekių ilgesni laiką, masės gali išeiti į gatves, bet jau ir prieš patį Gorbačiova. Gyventojai laukia maisto ir kitų reikmenų už senas dirbtines kainas, kurių nuostoliai būdavo padengiami valdžios pinigais-subsidijom. Sveikų ekonomijoj tokia praktika yra nepriimtina. Prekių kainos turės būti pakeltos, kad jos kompensuotų produkcijos išlaidas ir dar duotų pelno. Vargu rusai galės būti įtikinti, kad taip turi būti. Greičiausiai jie vėl protestuos prieš kainų pakėlimą. Už tat valdžia neišdrįsta kol kas pakelti kainas. Bet tam jau yra ruošiamasi. Sandėliuose kraunamos prekės ir maistatai dienai, kada bus pakeltos kainos. Mūsų Lietuvoj žmonės stebisi, kodėl nieko nėra krautuvsė, o eina gandai, kad sandėliuose yra mėsos ir kitų produktų gana didelės atsargos.

Gorbačioviui reikia pabaltiečių bendradarbiavimo. Tik Pabaltij galėtų būti staiga pakelta žemės ūkio produkcija, kas sušvelnintų maisto trūkumus visoj Sąjungoj. Aišku, tektų gerokai importuoti, daugiau negu iki šiol. Už tokią paslaugą Lietuva, Latvija ir Estija galėtų išsiderėti daug daugiau teisių, negu jų duoda vadinamoji ekonominė autonomija.

Maskva pasidarė sukalbamesnė, bent kol kas. Atsigavus ji, jei kada nors atsigauntų, jau vėl kalbėtų kitą kalbą. Susidaro įspūdis, kad artėjame prie valandos, kada nebus reikalo Maskvos nei atsklausti, ir veiksime pagal savo nuožūrą.

(Atkelta iš 1 psl.)

Tegyvuoja Estija! - Elagu Eesti!

kurie Estijoje jau sudaro 48 procentus gyventojų, o estų tėra tik 52 procentai, panašiai kaip ir Latvijoje. Lietuviams yra daug geriau nes Lietuvoje jų yra daug mažiau ir lietuviai sudaro 80 proc. gyventojų.

Sveikindami estus jų Nepriklausomybės šventės proga, linkime susilaukti laisvės dienų.

Lietuva! Ne partija

Gausių rankų pakėlimas Lietuvos komunistų partijos suvažiavime išreiškė ryžtingą, seniai jau lauktą ir sveikintą apsisprendimą: mes norime būti savarankiški ir lygiateisiai komunistai. Šitai ne tik supykė, bet ir išgąsdino Maskvą, nes partijos skilimas, kad ir nedidele atplaiša, judina ir griaua per 70 metų įtvirtintą centralizaciją, pjausto rusiškai raudono voratinklio siūlus, kuriuos paprastai tampė Kremliaus valdovai, kaip savaime suprantamą daiktą, užsitikrindami, nors ir priverstinę, imperijos pakraščių ištikimybę.

Lietuvos komunistų apsisprendimas atsiskirti nuo Maskvos - tai juk niekas kitas kaip tylus ir mandagus sukilimas, subrandintas 40 okupacijos metų. Užtat nenuostabu, kad Vilnius po Cernobilio nelaimės, po žemės drebėjimo Armėnijoje tapo itin svarbi situacinė vieta, kurią būtinai reikėjo aplankyti ir pačiam Gorbačioviui. Jo trijų dienų viešnagė su ginčiais gatvėse ir fabrikuose, su nukreiptais prieš okupaciją transparentais, su pasiglostymais ir pasikarščiajimais, su svarbiausia su tiesiu ir vieningu nepriklausomybės atstatymo reikalavimu nepaprastai išgarsino Lietuvą. Viso pasaulio spauda straipsniais, reportažais, vedamaisiais, nuotraukomis, karikatūromis, o televizija vaizdais ir politikų diskusijomis per labai trumpą laiką pasakė tiek daug, kiek nebuvo pasakiusi per keturis pokarinius dešimtmečius. Be abejonės - tai mūsų naudai, nes jeigu tolimesnėje laisvėjimo eigoje tuo tarpu nieko radikalesnio ir neatsitiktų - mes jau nebesame daugiau kažkur užkšti, prispausti ir be garso, kad apie mus nėra verta nė kalbėti. Taigi drąsus pareiškimas, kietas ir vieningas laikymasis tapo mažu keru, galinčiu apversti ir didelį vežimą. Lietuvos komunistai ir respublikos vyriausybė, padarę lemiamą posūkį, tautos kamieno ir išėivijos akyse atstoję visai kitokioje šviesoje. Likiminiuose tautos siekiuose staiga ir vertybės kitaip susigrupavo.

„T.Ž.“ Nr. 5.

Pareiškimas Gorbačioviui

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas savo posėdyje 1990 m. sausio 28 d. apsvarstęs Jungtinių Amerikos Valstijų nusistatymą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo klausimu ir gautą informaciją, kad Pabaltijos valstybių klausimas numatomas svarstyti vasario 4-9 d. Jungtinių Amerikos Valstijų sekretoriaus J.Baker ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio E.Shevardnadze susitikime, nutarė išteikti Sovietų Sąjungos generaliniam sekretoriui M.Gorbačioviui platesnį memorandumą neteisėtose Lietuvos inkorporacijos ir tebesitęsiančios okupacijos klausimu.

Memorandume plačiau nušviesta Vakarų valstybių vadovų pareiškimai Lietuvos okupacijos nepripažinimo reikalui, neteisėtasis Hitlerio-Stalino paktas ir okupuotos Lietuvos bei laisvojo pasaulio lietuvių reikalavimai pilnos nepriklausomybės.

Kopijos šio pareiškimo su atitinkamais lydraščiais taip pat buvo išteiktos Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui Bush'ui ir valstybės sekretoriui Baker'ui. ELTA

Savi marškiniai - arčiausiai kūno. Savi ir savos tautos rūpėsčiai - arčiausiai sielos, tačiau yra normalu kartais per tvorą pažvelgti ir į kaimyno valdas, ypač kai tos kaimynystės šaknys yra susipynusios priešistoriniuose aischų klotuose, kai mūsų tautoms yra lemta glaustis prie tos pačios Baltijos ant svetimų batų ištrypto Vakarų ir Rytų kultūrų vieškelio.

Tokiais mūsų kaimynais, tautine prasme, yra latviai. Veiklos ir siekių prasme jie yra mums kaimynai ir Australijoje. Čia jų yra virš 20,000. Taigi dvigubai gausesnis telkinys už lietuvius. Nedaugelis iš mūsų esame girdėję apie jų turimą Australijoje latvių švietimo centrą (Latvian Education, Cultural and Recreational Centre „Dzintari“) „Gintarai“, įkurta Normanville pajūryje, Pietų Australijoje turimas objektas, su kuriuo ir mums lietuviams verčiau susipažinti.

1983m. buvo įkurta latvių švietimo puoselėjimo kooperatinė draugija, kuri 1984m. Normanville'je nupirko 32ha. žemės plotą su kai kuriais pastatais. Sumokėta \$90,000. Įsteigtas komitetas, kuris pradėjo vykdyti inžinieriaus K. Freiverto paruoštą projektą, pavadintą

„Gintarai“

„Dzintari“. 1985m. įvyko „Gintarų“ atidarymas ir pagrindinių pastatų pašventinimas. Projekto greitą įvykdymą nulėmė gausios Australijoje esančių latvių aukos, kuriose figūroja gražiu įnašu - virš \$40,000, Australijos latviai katalikai. Jų čia yra apie 2,000.

Vienos Melbourne latvių katalikų parapijos narės testamentinis palikimas yra \$30,000, o kiti 10,000 - atsiųsti vieno latvių kataliko geradario iš JAV. Aukojant paminėtą sumą latviai katalikai šiuomi įsigyjo teisę vieną klasę pavadinti Jo Eminencijos pirmojo latvių kardinolo J. Vainovs vardu; kitą klasę - populiaraus latvių katalikų vyskupo, buvusio Latvijos vice-prezidento J. Rancano vardu, kuris 1944 metais Rygoje įšventino kun. S. Gaidelį, SJ, ir trečiąją klasę - latvių katalikų rašytojos J. Babrės vardu. Ant kiekvienos iš tų trijų klasių sienų kabo paminėtųjų žymių latvių veikėjų portretai. Visus tris paveikslus nupiešė Melbourne latvių katalikų parapijietė gabi menininkė Silvija Grava, baigusi meno akademiją čia pat Melbourne

ir jau pasižymėjusi australų tarpe.

„Gintarus“, šią stovyklavimui ir suvažiavimams skirtą kompleksą, sudaro Romos amfiteatrą primenantis pastatas ir keletas kitų pastatų, įskaitant prižiūrėtojo namus ir sporto aikštę. „Gintaruose“ patogiai gali įsikurti 200 gyventojų. Ten randasi klasės, miegamieji, poilsio salė ir moderni virtuvė bei kiti patogumai. Kasmet iš visos Australijos į „Gintarus“ renkasi latvių jaunimas Vasaros vidurinės mokyklos trijų savaičių kursams. 1985 metais jų buvo 120.

Šių metų pradžioje, sausio 14d. „Gintaruose“ įvyko ekumeninės lauko koplyčios pašventinimas. Latviai katalikai Melbourne šios koplyčios statymui suaukojo \$10,000, o kitus \$5,000 pridėjo latviai evangelikai Adelaidėje, Canberroje, Queenslande, Melbourne, Newcastle'je ir Perthe. Koplyčia įdomi tuo, kad ją sudaro lauke stovintis didžiulis 7m. metalinis kryžius ir atokiau altorius pagamintas iš cemento ir padengtas marmoro imitacijos plytomis. Taip pat ir suolai 140 asmenims

įcementuoti į žemę ir padengti marmoru.

Sventinimo apeigas pravedė iš Melbourne atvykęs kun. S. Gaidelis, SJ, o po jo latvių evangelikų pastorius A. Grosbachs, taip pat iš Melbourne, asistuojant Adelaidės latvių evangelikų pastoriumi G. Balodis. Pirmąsias šv. Mišias prie naujai pašventintojo altoriaus atnašavo kapelionas latviams kun. S. Gaidelis, dalyvaujant Adelaidės latviams katalikams ir evangelikams - iš viso apie 300 tikinčiųjų. Religines giesmes apmaldų metu giedojo latvių Vasaros vidurinės mokyklos auklėtinių choras apie 70 jaunimo.

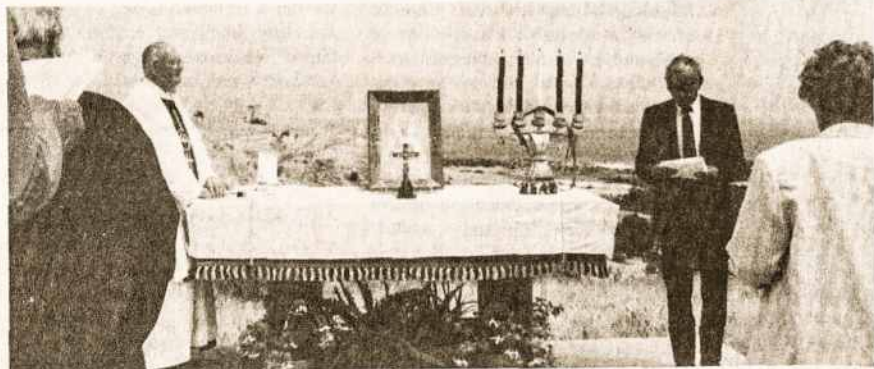
Po Mišių padėkos žodį tarė jau minėtos kooperatinės dr-jos pirmininkas I. Kapsis ir latvių garbės konsulas iš Melbourne E. Delinš. Pamaldos užbaigtos latvių tautos himnu Dievs, svėti Latviju.

Si, iki dabar jau virš \$600,000 kainavusi stovyklavietė „Dzintari“ yra skoningai įruošta australiškos gamtos aplinkoje, netoli jūros su smėlio paplūdimiu, 80 km. nuo Adelaidės.

Kreiptis Adelaidėje: Mrs. M. Garamy, 11 Rofe Court, Woodville Park, 5011. Tel. (08) 451 560; Normanville'je: Mrs. E. Pelfe, P.O. Box 18, Normanville, SA, 5204. Tel. (085) 582 440. P. Pusdešris

Iš kairės: latvių bendruomenės pirmininkas E. Voitkuns, Gintaro ko-operatinės dr-jos pirm. I. Kapsis, Adelaidės evangelikų pastorius G. Balodis, latvių ev. emeritus klebonas A. Grosbachs, Vasaros vidurinės mokyklos kursų vedėja S. Priedkalns, kun. S. Gaidelis, SJ, Adelaidės latvių katalikų bendr. pirmininkas H. Svilans ir latvių garbės konsulas E. Delinš

Sventinimo apeigų šv. Mišios. Iš kairės kun. S. Gaidelis, iš dešinės - skaitymus atlieka H. Svilans

Iškilmų maldininkai. Priekyje pirm. H. Svilans, klebonas A. Grosbachs, kun. S. Gaidelis ir G. Balodis

Pirmasis Latvijos kardinolas Jo Eminencija Julijonas Vainovs

Rygos arkidiecezijos latvių vyskupas Juozapas Tancans buvęs nepriklausomos Latvijos seimo vice-pirmininkas ir ejęs prezidento pareigas tremtyje būdamas. Mirė JAV 1969. Palaidotas Grandrapids kapinėse Mičigene

Latvių katalikų rašytoja-poetė Janina Babris mirusi prieš porą metų Amerikoje

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRASTIS.

Redaktorė J. Zitkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

- Mieli Skaitytojai,
- Šis Ateities Žingsnių pirmasis šių metų Nr. - skirtas konkurso Savaitgalio ir Lituanistinių kursų mokiniams, laimėjusiems A.L.B. Svetimo Tarybos pinigines premijas.
- Sveikiname visus konkurso dalyvius laimėjusius premijas!
- Linkime sėkmės ateities konkursuose!
- Dėl vietos stokos laikraštyje, į vieną puslapį negalime visų rašinių surašyti, tai pradėdame alfabeto tvarka, nuo Adelaidės.
- Taigi, pasiskaitykime grožies rašinių!

J. Zitkevičienė

ADELAIDE

15-18m.

Mano kelionė į Lietuvą

Kitais metais, vasario mėnesį, labai norėčiau vykti į Lietuvą. Ten galėčiau dalyvauti tautinių šokių ir dainų šventėse. Tos šventės įvyks Vilniuje ir Kaune. Po to mūsų grupė, tur būt pasivažinėsi po Lietuvą, kad mes galėtumėm visą kraštą pamatyti.

Daugelis mano geriausių draugų irgi šoka tautinius šokius. Todėl mes visi važiuosime kartu ir gerėsime gražiais Lietuvos kampeliais.

Prieš kelionę, turiu labai daug dalykų atlikti. Turiu gerai susiorganizuoti. Pirmiausiai, dar neturiu paso, ir prieš išvažiuojant man reikės išpildyti blanką ir nusiųsti į pasų skyrių. Man taip pat reikės išpildyti vizos blanką. Mūsų lėktuvo bilietai jau užsakyti, tačiau, irgi reikės dar rūpintis, kad viskas sklandžiai vystytųsi.

Kaip žinote, vasario mėnesį Lietuvoje yra žiema. Man būtinai reikės nusipirkti naujų šiltų drabužių. Šiltas švarkas - būtinybė!

Reikės galvą sukuti, kad ne daugiau dvidešimt kilogramų svorio

būtų lagamine. Jau paaikšėjo, kad skrendant į Maskvą, mes skrisime per Singapūrą. Dvi naktis turėsime ten apsisotiti. Tada gausime gerų vietų lėktuve skrendančiame į Maskvą. Turiu prisipažinti, man nelabai patinka skristi lėktuvu, nes dažnai girdžiu per žinias apie lėktuvų avarijas.

Kai būsime Lietuvoje, tai labai norėčiau pamatyti Vilniaus katedrą ir Baltijos jūrą. Labai daug apie jas girdėjau, tad dabar bus gera progba jas pamatyti ir įsitikinti, ar jos tikrai taip gražiai atrodo kaip atvirutėse. Manėčiau, kad Baltijos jūra gražiau atrodytų vasarą. Deja, kai mes ten būsime, bus žiema. Labai laikiu išvykimo dienos, nes jau daug metų norėjau vis pamatyti Lietuvą. Iš tėdabur daug girdėjau apie Lietuvą, tad dabar noriu pati viską pamatyti ir susipažinti su savo giminėmis, kurių dar nepažįstu asmeniškai.

Tikrai trokštu pamatyti tą kraštą, kur tėvelis, mamytė, močiutė ir senelis gimė ir gyveno, ir kurį jie taip myli.

Audra Paškevičiūtė

Šratinuko nuotykių

12-14m.

Mane padarė dideliame fabrike. Aš esu mėlynas šratinukas. Gana greit mus įdėjo į didelę dėžę ir nuvežė į raštinės reikmenų krautuvę. Negalėčiau pasakyti kodėl, bet tuo laiku niekas nepirko šratinukų. Vieną dieną maždaug po dviejų mėnesių, vienas mažas, išdykęs berniukas mane nupirko krautuvėje. Jis buvo bailsus, nes jis ištirpino mano galą pečiuke. Po kelių savaičių pradėjau blogai jaustis - mano rašalas baigėsi nuo per dažno vartojimo.

Tada laimingu būdu, jis mane

pametė mokykloje, ir viena mergaitė mane surado. Ji mane prižiūrėjo. Buvau raudonai, geltonai, žaliai apdažytas ir ji manęs nevertėjo visą laiką. Tokiu būdu mano gyvybė buvo pratęsta. Pas ją aš susidraugavau su trimis kitais šratinukais. Nelaimėi, ta mergaitė irgi nebuvo apdairi ir pametė mane po lova. Betgi, ten aš suradau balto popieriaus ir su paskutiniaisiais tiršto rašalo lašais, aprašiau savo gyvenimo eigą.

Matas Page-Hanify

Mano mokykla

8-11m.

Cia yra mano lietuviška mokykla. Aš važiuoju į mokyklą anksti šeštadienį rytą. Atvažiuoju į Mokyklą, mes einame į klases kambarį. Ten mes rašom, šokam ir žaidžiam. Man geriausiai patinka šokti mokykloje. Mano mėgiamiausias šokis yra „Audejėlė“.

Mokykloje mes turime daug pamokų, ir mūsų klaseje yra keturi

mokiniai: Audra, Colleen, David ir Darius. Mūsų mokytoja vadinasi Dana. Aš gerai sugyvenu su savo klases draugais. Lietuviškoje mokykloje aš galiu pasidžiaugti ir pabūti su savo draugais. Todėl aš norėčiau baigti visus skyrius lietuviškoje mokykloje ir tada nuvykti į Lietuvą.

Audra Verbylaitė

MELBOURNAS

15-18m.

Mano kelionė į Lietuvą

Visą savo gyvenimą, nuo pat mažųjų dienų, aš visada svajodavau ir galvodavau, ar aš kada nors nukeliausiu į savo tėvų ir savo tėvynę Lietuvą? Per daug kainuos! Neturiu užtenkamai pinigų. Per daug vargo pasirostii tokiai kelionei. Juk reikia nusipirkti bilietus ir sutvarkyti paso reikalus. Tai man buvo netikėta staigmena, kai giminės mano pakvietė apsilankyti Lietuvoje. Nustebau, bet aišku, parašiau laišką padėkodamas, laimingas, kad pagaliau nusikrisiu į Lietuvą.

Pirmiausiai man reikėjo sutvarkyti pasą ir vizą. Tuoj pat nusipirkau ir bilietą. Nustebau, kad šis darbas tik užtruko keletą dienų. Po to pradėjau apsvaistinti kokius drabužius ir kiek dovanų reikės vežtis su savim. Pagalvojau, kad gal nereikės pasiimti kailinių, nes Lietuvoje vasara, o Australijoje žiema. Todėl aš tik įsidėjau į lagaminą keletą marškinių, megstinių, vieną porą kelnų, kelias poras odinių batų, palną ir kitų drabužių. Kai jau buvau susidėjęs drabužius, nusipirkau dovanas: radiją, juosteles, net magnetofoną ir keletą Australijos „koala“ meškučių. Laikas greitai bėgo ir išskridimo diena priartėjo. Lipdamas laiptais į lėktuvą, mojavau „sudieu!“ savo tėveliams ir Australijai. Nušluoščiau ašaras ir atsėdau lėktuve. Greit lėktuvas pakilo į mėlyną dangų. Tai prasidėjo mano kelionė į Lietuvą.

Visą laiką galvojau apie Lietuvą. Kaip rasiu savo giminės? Ar aš gerai kalbėsiu lietuviškai? Ar bus įdomu? Kaip reikės elgtis? Iš tos didelės įtampos nepastebėjau, kad lėktuvas jau leidosi Vilniuje. Išlipęs iš lėktuvo, nuėjau į aerodromo pastatą, kur du uniformuoti muitininkai patikrino mano bagažą. Linktelėję galva, jie

man nurodė, kur eiti pasitikti gimines.

Mano giminės mane pirma atpažino ir subėgo pasisveikinti. Dėdė, teta, senelė, senelis ir pusbroliai bučiavo mane, verkdami iš džiaugsmo. Aš irgi pradėjau verkti. Buvo taip malonu pamatyti gimines iš kitos pusės pasaulio. Lietuva buvo įdomi. Visur teko pabūvoti, nes giminės mane nuvežė į visokius miestus ir vietoves. Mačiau pilis, piliakalnius, girias ir gamtą. Viskas buvo įdomu.

Su giminėmis kalbėjau apie viską: Lietuvos papročius, Australijos ir Melbourno orą, net cepelinų ir kugelio receptus. Mano manymu, jiems taip pat buvo įdomu praleisti laiką su manim. Jie domėjosi Australiją ir kengūromis. Jiems ypatingai patiko „koala“ meškiukas, ir nustebau, kad toks mažas meškiukas gali turėti tokias dideles ausis! Nuvažiavau ir prie Baltijos jūros. Oras pasitaikė toks geras, kad galėjau paplaukioti jūroje. Gailėjaisi, kad neteko surasti gintarų ant pakraščiu, bet nusipirkau gintarinius karolius ir sagę vienoje krautuvėje.

Buvau ir Vilniuje ir užlipau į Gediminopilies viršūnę. Nuo viršaus mačiau visą Vilnių ir jo apylinkes: senamiestį, centrą, miškus ir Neries upę. Giminės mane nuvedė ir į Aušros Vartus, Vilniaus katedrą ir į kitas bažnyčias. Tiek daug vaizdų, vietovių ir įspūdžių! Lietuva maža valstybė, bet tokia įdomi ir miela, kad kai atėjo laikas atsisveikinti, aš nenorėjau išvykti. Nors teko daug matyti, bet dar norėjau pasilikti Lietuvoje. Kai atvykau verčiau, taip ir atsisveikinau su šaromis. Kai lėktuvas pakilo ir per Lietuvą skrido atgal į Australiją, aš atsisveikinau su Lietuva. Kas žino? Gal aš sugrįšiu? Esu tikras, kad niekada nepamiršiu savo kelionės į Lietuvą.

Andrius Kaladė

Šratinuko nuotykių

12-14m.

Vieną dieną darydama pamokas pasižiūrėjau į savo šratinuką. Jis buvo mėlynas ir paprastas. Įdomu, iš kur jis atėjo, pagalvojau. Staiga šratinukas man iššoko iš rankos. Aš nusigandau, kai jis prakalbėjo: - Labas! Aš tau papasakosiu apie savo gyvenimą. - jis sušuko.

- Gerai, - atsakiau jam, - man patiktų sužinoti.

Tada šratinukas pradėjo pasakoti savo pasaką:

- Mano gyvenimas prasidėjo fabrike. Kai atsibudau, tai jau gulėjau ant konvejerio.

- Tu atėjai iš fabriko? - įsiterpiau.

- Taip. Staiga nukritau nuo konvejerio į nedidelę dėžutę, su penkais kitais draugais. Pro mažą skylutę pamačiau, kad automatai mus įmetė į didesnę dėžę, kuri buvo

pilna kitų dėžučių, kaip mano. Šią didelę dėžę darbininkai uždėjo ant sunkvežimio ir nuvežė į parduotuvę. Ten pardavėja mane išpakavo ir uždėjo ant lentynos. Šalia manęs buvo vienoje pusėje laiškų popierius ir vokai, o kitoje drožtukai ir kiti spalvoti šratinukai - raudoni, juodi ir žali. Niekas manęs nepirko, kol neatėjo mokslo metų pradžia. O kiek aš kainavau? - paklausė šratinukas.

- Tu buvai labai pigus, kainavai tik penkiasdešimt centų, todėl tave ir nusipirkau.

- Ar tu atsimeni, kaip tu mane pametei?

- Ne, - prisipažinau.

- Tavo kelnų kišenėje buvo skylutė ir aš iškritau ir tiesiog į gatvės griovelį. Ten buvo daug vandens ir šukšlių. Buvau toks liūdnas ir nusiminęs, bet gerai, kad tavo draugas mane ten surado ir kitą dieną tau grąžino.

- Oi, kaip aš džiaugiais! Man tavęs labai reikėjo. Pasakok, pasakok toliau - prašiau jo.

- Ne, šiandieną tu turi baigti savo pamokas. Gal kitą kartą.

- Na, gerai.

- Sudieu!

Šratinukas vėl pradėjo rašyti ir aš toliau dariau namų darbus.

Lina Didžytė

ADELAIDE

12-14m.

Šratinukas mėlynukas

Aš mėlynas šratinukas, Vadinuosi Mėlynukas. Aš labai, labai mažiukas, Panašus kaip katinukas.

Kristina Dryžaitė
(speciali premija)

TAUTINĖ VĒLIAVA

1919m. sausio mėn. 1d. Gedimino kalno pilies bokšte pirmą kartą suplevėsavo atsikūrusios Lietuvos tautinė vėliava. Deja, po trumpo laiko Lietuva neteko Vilniaus. Tikrai 1939m. vėly rudenį pilies bokšte vėl iškilo tautinė vėliava. Istorinio įvykio nuotaiką slėgė gresianti politinė padėtis. Sekančių metų vasarą Lietuva neteko nepriklausomybės! Tautinė vėliava plevėsavo Karo muziejuje iki 1940m. rugpiūčio mėn. 1d. Po dviejų dienų „tarybinė“ Lietuva buvo „priimta“ į TSRS tautinę šeimą... Netrukus prasidėjo suėmimai, žiaurūs tardymai, o 1941m. birželio mėn. 14d. masiniai trėmimai. Mūsų himnas ir vėliava prilygo sunkiam nusikaltimui.

Vykstantį terorą nutraukė prasidėjęs karas. Staigūs įvykiai įžiebė viltį, kad Lietuvai pavyks atgauti savarankiškumą. Šią viltį antrą kovo dieną išreiškė mūsų trispalvė, iškilusi ant Taupomų Kasų pastato. Deja, su išsaugotom tautinėm vėliavom ir himnu pagerbėm tikrai raudonojo teroro aukas ir žuvusius partizanus.

Po trijų sunkių metų sugrįžo pirmieji okupantai. Persekiojimų, rezistencijos ir stagnacijos metais vasario 16d. iškildavo tautinė vėliava. Vienais metais vėliava suplasnojo ant Prisikėlimo bažnyčios bokšto!

Blagėjanti Sovietų Sąjungos ekonominė būklė privertė partijos vadovybę keisti politinę sistemą. Prieš pusantrų metų prasidėjo lietuvių tautos atgimimas - visuomenė pradėjo svarstyti Lietuvos ateities klausimą. 1988m. liepos mėn. 5d. Vingio parke pirmą kartą viešai giedotas Tautos himnas.

1988m. rugpiūčio mėn. 23d. Vilniuje ir Kaune paminėtos Hitlerio-Stalino 49-sios metinės. Aikštėse pasirodė mūsų trispalvės, perištos juodais kaspinais. Rugsėjo mėn. 28d. Gedimino aikštėje įvyko panšus mitingas. Saugumo nuomone jis buvo neteisėtas. Milicija sklaidė susirinkusius, draskė vėliavas, plakatus ir panaudojo gumines lazdas.

1988m. spalio mėn. 10d. suplevėsavo Gedimino kalno pilies bokšte tautinė vėliava! Spalio mėn. 9d. Kauno arkikatedroje buvo pašventinta tautinė vėliava ir su himnu išlydėta link Kauno pilies, o paskui per miestą nešta iki Istorijos (Karo) muziejaus sodelio. Čia

skambinant varpams suplevėsavo savo muziejaus bokšte.

Daugelį metų vėliavos iškabinimas buvo pavojingas veiksmas. Suglaustai pasakojamas vienos dalyvės prisiminimai.

Sakių mieste kartu gyvenusios merginos: N. Stankevičienė, N. Užupytė, Z. Ulinskaitė ir A. Naujokaitytė (prisiminimų autorė) nutarė 1944m. vasario 16d. proga iškelti turgavietėje tautinę vėliava. Pačios tą vėliava is baltos medžiagos nudažė ir rankomis pasiuvo. Vėliavos kotui panaudojo beržo šaką. Saugiai nešė vėliavą, o kotą vilko pasirišusi virve. Pritvirtinta vėliava gražiai suplevėsavo. Po kelių mėnesių autorė buvo suimta. Kišeniuje surastą rožančių išmetė į siūkslyną. Tardymo metu liepdavo ilgai stovėti, nuo ko ištindavo kojos ir rankos (tardomoji jau buvo ištekejusi ir nescia). Rudenį buvo perkelta į Marijampolės kalėjimą. Lapkričio mėn. jai gimė vaikas. Teismo nubausta 10 metų ištremimo į darbo stovyklą. Gyvuliniam vagonė pradžioje ilgą ir sunkią kelionę į Sibirą. Vaikui piena

atstojo iš griovio paduotas vanduo. Geraširdė rusė išreikalavo virinto vandens ir davė bandelę duonos ir cukraus. Karangandos stovykloje, kai sūneliui sukako 2 metai, jį išvežė į prieglaudą. Motinai paliko vaiko plaukų garbana, pėdų ir delnų konturai apipiešti ant vystyklo. Vėliav giminės atsiėmė vaiką į Lietuvą. Vargšę patrijotę motiną išleido 1956m.

1955m. Velykų dieną Pranas Lukoševičius iškėlė tautinę vėliavą Vilkyškiuose ant elektros pastoties. Įvykį atpasakoja jo sesutė Danutė M.Bartušienė (Mažoji Lietuva Nr.4 1989m.) Liepos mėn. P. Lukoševičius buvo suimtas ir tardytas Pagėgiuose. Netrukus namiškiams buvo pranešta, kad sūnus ligoninėje ... Po kelių valandų pranešta, kad jis numirė. Pristatė karstą, kuriame P.Lukoševičius lavonas buvo įvyniotas į lietpaltį. Aiškiai matėsi kūno sužalojimai: nuplėstos ausys, sutinęs žandas, kojų nagai nulupinėti ... Tardė saugumo viršininkas Vilkas. Vėliav buvo pašalintas iš pareigų.

Linkime, kad mūsų trispalvė plevesuotų per amžius!

C. Vištakas.

Posėdžiavo ALK Federacijos Valdyba

Šių metų pirmajam posėdžiui valdyba susirinko į Parapijos namus vasario 5 d. vakare. Kaip įprasta visi valdybos nariai susirenka punktualiai ir darbo posėdį pradedam malda, prašydami Dievo palaimos metų darbams Lietuvos atgimimo dvasioje. Valdybos pagrindinis tikslas ir uždavinys leisti ir užtikrinti katalikų savaitraščio Tėviškės Aidų leidimą Australijoje. Nemažam skaičiui laikraštis siuntinėjamas veltui, pasikeičiant su pasaulio lietuvių laikraščiais bei žurnalais, ar ligoniams. Iš prenumeratų laikraštis negali išsilaikyti, tai ruošiami sekmdienių pietūs, baliai, loterijos, renkamos aukos.

Gegužės mėnesį, skirtą Marijos garbei, skelbdavome kasmet aukų vąj Lietuvos Katalikų Religinei Salpai, kurios lėšos eidavo LKB Kronikų vertimui, jų spausdinimui ir išplatinimui, Lietuvos ir tikinčiųjų persekiojimų faktus pateikiant plačiajam pasauliui. Dabar aprimus persekiojimams, šiu metų gegužės mėnesį ruošime vąj paremti Popiežiškąją Lietuvos Sv. Kazimiero kolegiją Romoje, kuri laisvajame pasaulyje yra vienintelė mūsų kunigų seminarija, ji reikalinga remonto ir į ją pradės atvažiuoti iš Tėvynės Lietuvos jauni gabūs kandidatai ruoštis kunigystei ir įgyti Romos universitetuose gilesnį išsimokslinimą pačiame Bažnyčios centre.

Tėviškės Aidų metinei loterijai pagrindiniu fantu eis televizijos aparatas, kuris yra fabriko ipakavime, pernai jį laimėjęs kun. Pr.Daukniui.

ALK Federacijos XX Suvažiavimas vyks Australijos Lietuvių Dienų metu Melbourne Lietuvių Namuose gruodžio 29 d. šeštadienį, pradedant pamaldomis Lietuvos Kankinų koplyčioje. Sesijos darbai vyks Bendruomenės mėnėje. LD Rengimo komitetas mūsų suvažiavimą jau įtraukė į LD programą. Suvažiavime dalyvaus ir Jo Ekscelencija Tėsių vyskupas Antanas Vaičius.

Aptarus dar visą eilę reikalų, posėdis baigtas malda. PD

Algirdas Gustaitis

FILMŲ PASAULYJE

Henrikas V (Henry V)

Anglų istorija įvairiai aprašyta. Anglų žymusis rašytojas-poetas William Shakespeare parašė vaidinimą apie Henriką penktąjį (1387-1422). Veikalas įdomus ne vien anglams. 1944 metais to pavadinimo filme vaidino Laurence Oliver. Po 45 metų Henriką V-tąjį vaidina Kenneth Branagh - jaunas, turintis intriguojančio stimulo. Jis filmui direktoriavo, pritaikė filmavimui.

Pradedama, kai jaunasis valdovas tebebuvo blaškymosi sferoje. Jo padaromi sprendimai abejotini ne tik artimiesiems, bet ir jam pačiam. Jis nori būti krašto valdovu, nori užgrobti svetimus kraštus, netgi Prancūziją. Su kariuomene persikėlęs į Europos žemyną patiria įvairių nelaimių, jo daug kareivių suserga. Plėškaujančius baudžia pakariant. Atstato drausmę, nustebina priešus. Jis turi žymiai mažiau kariuomenės, prancūzai siūlo gražiuoju pasiduoti ar pasitraukti, kodėl žudytis. Bet kareiviai, bent Šekspyro žodžiais sukurstyti, iškėlė kalavijus eina su

Henriku penktuoju. Taip ne tiktai šioje vietoje, stokoja logiškumo. Vyksta taip, kaip rašytojas nori.

Prancūzai puola šturmu, kaip anais šimtmečiais darydavo. Anglai turėjo daug strėlėmis šaudančių, kurie kaip lietumi apibėrė puolančius. Strėlės smigo į arklius, vertė žemėn ir karius. Kritusių vieton jojo, ėjo nauji būriai, bet strėlių debesys nesiliovė. Nepasiekė priešo daugybė prancūzų buvo strėlių perverti. Išlikusius vėl smaigstė zimbiančios strėlės. Anglai laimėjo. Henrikas V-tasis vedė Prancūzų karaliaus dukterį.

Filmas 138 minučių. Muzika Pat Doyle, įspūdinga pabaigos giesmė, kai per kritusių, dumblių gulinius eina nugalėtojai.

Visi artistai vienas už kitą geresni. Pasigėrėtinas filmavimas, kostiumai. Vietomis styri abejotumai, bet filme atleistina. Teatrinis veikalas gerai tiko filminiam ekranui.

Produseriai Stephen Evans ir Bruce Sharman. Vaidino: Kenneth Branagh, Derek Jacobi, Simon Shepherd, James Larkin, daug kitų.

Pasiekti du tikslai: negalėta Prancūzija, vėsta nugalėto valdovo graži duktė. Zuve, suvargę žmonės neminimi, pamirstami.

KAUNO ROTUŠĖ 1989 M.

Su svečiais iš Lietuvos Melbourne Lietuvių Parapijos namuose Kensingtone. Iš kairės „Tėviškės Aidų“ Redaktorius Kazys Mioldažys, Rekolėkcijų Vadovas kun. Vladas Rabašauskas - Svėdasų parapijos klebonas ir iš Vilniaus svečias chirurgas Dr. Edmundas Bundza.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gražina Burokaitė ištekojo už Petro Pranausko. Jungtinių šv. Mišios vyko šv. Jono bažnyčioje vasario 10d. Pabrolis Silvio Lombardo. Pamergė Laura Baltutytė. „Ave Maria“ ir kitas giesmes giedojo solistas Jurgis Rubas. Apeigas atliko kun. Pr. Dauknyš.

Aldona Klejus ištekojo už Neville William Thompson. Jungtinių šv. Mišios vyko šv. Jono bažnyčioje vasario 10d. Pabrolis Ian Robinson. Pamergė Lina Klejus. Apeigas atliko kun. Juozas Petrasauskas.

Kun. Juozo Petrausko pagerbimo pietūs

Po dvejų metų tarnybos mūsų parapijoje, Melbourno Arkivyskupo jis vėl paskirtas į australų parapiją. Pietūs ruošiami Melbourno Lietuvių Namuose Jubiliejinėje salėje kovo 11 d. sekmadienį 1 val. Kas dalyvaus, pranešti Parapijos Tarybos nariui Antanui Jankevičiui tel. 458 4229, arba kunigui į Parapijos Namus tel. 376 7355 iki kovo 6 dienos.

Melbourno Lietuvių Parapijos Taryba

Socialinės Globos Moterų Draugija, Melbourne

Šių metų kovo 11d. (sekmadienį) 2 val. p.p. Lietuvių Namų Moterų Seklyčioje šaukiamas Socialinės Globos Moterų Draugijos narių metinis susirinkimas.

Susirinkimo darbotvarkėje:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Susirinkimo pirmininkės ir sekretorės kvietimas.
3. Mandatų Komisijos sudarymas.
4. Pereito metinio susirinkimo protokolo skaitymas.
5. Pranešimai: a) Pirmininkės, b) Iždininkės, c) Ligonių koordinatės d) Revizijos Komisijos.
6. Diskusijos dėl pranešimų.
7. Valdybos apyskaitos tvirtinimas.
8. Rinkimai: a) Naujos valdybos, b) Revizijos Komisijos.
9. Klausimai ir sumanymai.
10. Susirinkimo uždarymas.

Susirinkimui pasibaigus - kava ir užkandžiai. Kviečiame visas gausiai dalyvauti.

S.G.M.D.-jos Valdyba.

GEELONGE

Geelonge Vasario 16-toji - Lietuvos Nepriklausomybės Dienos minėjimas įvyks vasario 25 d. (sekmadienį). Minėjimą ruošia Apylinkės Valdyba. Pamaldos Šv. Jono bažnyčioje 9.30 val. ryto. Pakviesta ir DLK šaulių kuopa iš Melbourn. Paskaitą skaitys buvęs Geelongo choro dirigentas J.Juška iš Altonos.

Meninę dalį atliks dainininkų grupė, kuriai vadovauja M.Kymantas. Po minėjimo pietūs, kurios paruoš Bendruomenės Moterų Draugija.

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba.

Parapijai aukojo: \$80 A. Barila, \$50 E. Pankevičius, \$30 E. Mangan-Marganavičius. Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknyš.

Geelonge lietuviškos pamaldos Nepriklausomybės šventės proga vasario 25d. sekmadienį šv. Jono bažnyčioje 9.30val.

Ina Kuncinienė paaukojo „Tėviškės Aidams“ \$50, minint jos motinos Stefanijos Spokevičienės mirties pirmąsias metines.

LKMD-jos Metinis susirinkimas

Melbourno Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos metinis susirinkimas įvyks vasario mėnesį 25d. 2 val. p.p. Moterų Seklyčioje.

Visos narės maloniai prašomos dalyvauti. LKMD Valdyba

Pranešimas

Viktorijos Baltų Taryba ruošia įdomią Muzikinę Popietę/Koncertą sekmadienį, 4d. kovo mėn. (per šv.Kazimierą) tuoju po Kaziuo mūgės, 2.30 val. po pietų., Lietuvių Namuose, Errol St.

Bus įdomi lietuvių, latvių ir estų programa. Bilietai \$8.00. Vaikams iki 10 metų su tėvais, įėjimas veltui.

Kviečiame visus po pietų ir mūgės atsilankyti ir tuo pačiu paremti finansiniai Tarybos veiklą mūsų kraštu vadavime.

Viktorijos Baltų Taryba

Amerikos lietuvių laiškas Popiežiui

Italijos laikraščiai šiomis dienomis pateikė plačias ištraukas laiško, kurį daugiau negu šešiasdešimt Amerikos lietuvių intelektualų - mokslininkų, rašytojų, žurnalistų, gydytojų, dailininkų, poetų, mokytojų ir kitų, - pasiuntė Popiežiui Jonui Pauliui II-ajam ryšium su Šventojo Tėvo susitikimu Vatikane su sovietų kompartijos generaliniu sekretorium Gorbaciovu. Laišką pasirašiusieji pažymi, kad kreiptis į Popiežių juos paskatino kiekvieno lietuvių širdyje giliai įsišaknijusi ištikimybė katalikų Bažnyčiai, tėvynės meilė ir prisirišimas prie tų krikščioniškųjų vertybių, kuriomis tauta remiasi nuo pat krikšto priėmimo prieš šešis šimtus metų. Laiške pažymima, kad Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą buvo įvykdytas pažeidžiant elementariausias tarptautines ir tautų teisės normas. Dėl to laiško autoriai reiškia gilų dėkingumą Apaštaltų Sostui už Lietuvos aneksijos nepripažinimą ir viliasi, kad Apaštaltų Sostas ir toliau laikysis šio savo nusistatymo. Apaštaltų Sosto ir visų kitų pasaulio demokratinių valstybių atsisakymas pripažinti Lietuvos aneksiją, rašo laiško autoriai, stiprina lietuvių katalikus ir visą tautą. Toliau su gilu apgailėstaviu laiške konstatuojama, kad Sovietų Sąjunga vis dar neatsižvelgia į lietuvių tautos laisvės siekius ir nepasiryžta atitaisyti Lietuvai padarytos skriaudos, smurtu sunaikinant jos nepriklausomybę. Šventasis Tėve, rašo laiško autoriai, mes esame tvirtai įsitikinę, kad tikrai įgyvendinant teisingumą Europoje gali būti įtvirtinta tikroji taika, tautų savitarpio susipratimas ir vienybė. Kaip sako pranašas Izaijas, „taika

Maloniai kviečiame visus į Melbourn Dainos Sambūrio ruošiamą,

UŽGAVENIŲ BLYNŲ VAKARA

kuris įvyks š.m. vasario mėn. 27 d. (antradienį) 7 val. vakaro Melbourno Lietuvių Klūbo namuose.

Blynai prie muzikos, o dainuosime visil Stalus prašome užsisakyti iki vasario mėn. 25 d. pas Vincą Lazauską telef. 889 2726.

Įėjimas \$8, vaikams iki 15 m. amžiaus \$4.

Sambūrio Valdyba

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA

Melbourno Lietuvių Parapijos Sekmadienio Mokyklos mokytojų konferencija vyko mūsų Parapijos namuose Kensingtone vasario 6 d. Užbaigus praėjusius mokslo metus Mokyklos vedėjas Petras Aras savo pareigas perdavė naujam Mokyklos vedėjui Audriui Balbatai. Paprastai mokyklos vedėjo pareigas eina vienas iš tėvų, kurių vaikai mokosi mokykloje.

Konferencijos metu plačiai išnagrinėti mokymo metodai, mokinių paskirstymas į skyrius ne vien didesniu ar mažesniu lietuvių kalbos mokėjimu, bet ir pagal amžių, nustatytas mokyklos mokslo kalendorius, atostogos-laisvos dienos, kaip jos nustatytos Viktorijos mokyklose, naujų mokytojų ir naujų mokinių ieškojimas, nes tik didesniai skaičiai mokinių valdžia duoda paramą įsigyti vadovėlius. Sudarytas specialus skyrius lietuviškai nemokantiems ar visai mažai mokantiems. Tautinių šokių

mokytoja ir toliau yra Dalia Antanaitienė, Dainų mokytoja lieka Bronė Staugaitienė, tik jų pamokos vyks šeštadieniais Lietuvių Namuose nuo 12 valandos, taip sekmadieniais bus daugiau laiko lietuvių kalbai ir lituanistikai. Naujieji 1990 metų mokslo metai pradedami vasario 18 d. Konferencijos dalyviams turtinga kavutė pateikė Melbourno Katalikų Moterų Draugija, o ją paruošė p. V.Vaitiekūnienė, tad jai ir visai Draugijai nuoširdžiai dėkojame.

Kun. Pr.Dauknyš

Tautinių šokių repeticijos

Tautinių šokių grupių repeticijos šia tvarka:-

1. Gintarėlis - nuo 5 metų iki 10 metų amžiaus - Repeticija nuo 12 val. iki 1.00 val.
2. Malūnėlis - nuo 10 metų iki 16 metų amžiaus - Repeticija nuo 12 val. iki 1.30 val.
3. Gintaras - nuo 16 metų amžiaus - Repeticija nuo 1.30 val.

Repeticijos vyksta šeštadieniais Lietuvių namuose, pradedant vasario mėn. 24 dieną.

Gintaro grupė kviečia naujų narių prie visų paminėtų grupių. Tai bus paskutinė proga prisijungti prie tų, kurie važiuos į Lietuvą.

Dainavimo repeticija visiems, kurie nori dainuoti nuo 1.30 val. iki 2.00 val.

Tautinių Šokių Grupių Vadovės

Paieškojimai:

Jonas Radušis ir A.Sedžiniauskas. Skambinti telef. (Melbourne) 233 2381.

Vincas Samatauskas viena diena prieš mirtį

Lietuvos Nepriklausomybės Šventės proga visus Australijos lietuvius sveikina

Virginija ir Julius Baltrukoniai (gimęs vasario 16 dieną)

„Tėviškės Aidų“ bendradarbis Lietuvoje

A.A. VINCUI SAMATAUSKUI (1926.7.19 - 1989.11.3)

mirus, palaidotas Healsville. Laidotuvėms buvo atvykusios jo dvi seserys iš Lietuvos. Gili užuojauta jo seserims, giminėms ir artimiesiems.

J. Steponavičius

SPORTINĖS NAUJIENOS

Lietuvoje įvyko Kūno Kultūros ir Sporto Komiteto Kolegijos bei Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto ir kitų sporto veikėjų susirinkimas, kurime buvo aptarta IV-jų Pasaulio Lietuvių Sporto Zaidynių reikalai. Šių zaidynių atidarymas įvykis 1991 metais liepos 27 dieną Kaune ir uždarymas rugpjūčio II dieną Vilniuje. Zaidynės tęsis 16 dienų, čia įskaitant visus zaidynių renginius. Šiame pasitarime buvo sudaryta zaidynių koordinacinė taryba, kurią sudaro: Z.Motiekaitis - sporto Kolegijos, A.Poviliūnas - Olimpino K-to ir S.Sakalauskas - „Tėviškės“ D-jos. Šios Tarybos nariai yra paskirę sporto organizacijų atstovai. Be to buvo sudarytas ir Zaidynių organizavimo štabas.

Entuziasmas šioms zaidynėms Lietuvoje yra labai didelis. Numatoma, kad į jas atvyks rekordinis sportininkų ir svečių skaičius iš kone visų pasaulio kontinentų. Lietuvoje šiai šventei jau pradėta labai rimtai ruoštis. Be individualių sportininkų apgyvendinimo ir jų aprūpinimo, jau dabar yra registruojamos šeimos ir pavieniai asmenys, kurie galės priimti svečius, tuo metu esančius Lietuvoje, duodant jiems nakvynę ir kitą aprūpinimą. Norinčių jų priimti užalieniečių, yra labai daug, taip kad šios problemos Lietuvoje nebus.

Vieni iš didžiausių skaičių atvykstančių sportininkų, turės Siaurės Amerika ir Australija. Prieš pat šventes Clevelande įvykusiame SALFAS suvažiavime, kurį pradėjo pirmininkas Valdas Adamkus, be visų kitų einamųjų reikalų, buvo labai plačiai svarstoma ir Amerikos bei Kanados sportininkų kelionė į šias zaidynes. Amerikoje užsidedamas šioms zaidynėms yra labai didelis. Daugumas klubų jau pradėjo savo organizacinę darbą. Manoma, kad vykstančiųjų sportininkų gali būti dvigubai daugiau, negu jų vyko į Australiją. Turistų irgi gali būti tiek pat. Greitu laiku bus sudarytas Organizacinis Išvykos komitetas ir jis pradės savo darbą.

Pas mus Australijoje jau ir pradeda judėti šiuo reikalu. Paskutiniosios sporto šventės metu Adelaidėje buvo išrinkta nauja ALFAS valdyba. Ji yra iš Melbourne ir ją sudaro: Romas Ragauskas - pirmininkas, Antanas Kesminas ir Arūnas Skimbirauskas. Pirmasis šios valdybos didelis darbas bus surengti Melbourne šiais metais Jubiliejinę 40-ją mūsų Sporto Svete, į kurią yra pakviesti ir sportininkai iš S.Amerikos bei Lietuvos. Antrasis ir pats didžiausias darbas, bus išvykos organizavimas į IV-sias Sporto Zaidynes Lietuvoje.

Galvojama, kad ši išvyka turėtų būti organizuojama skirtingai nuo praėjusių paskutiniųjų išvykų į Kanadą ir Ameriką. Be bendrų rinkinių, būtų daroma trys grupės, tai Adelaidės, Melbourne ir Sydnejaus ir jos paskirai rinktų lėšas ir rūpintis visais kelionės reikalais. Adelaidėje buvo nutarta, kad visi važiuojantieji sportininkai turi iki šių metų kovo 31 dienos registruotis savuose klubuose ir iki birželio 31 dienos sumokėti po \$500

depozito, iš kurio, jeigu zaidėjas nevyks, bus atskaitoma \$100 dolerių. Šie visi nutarimai bus vėliau paskelbti ALFAS valdybos.

Labai greitai laiku, tiksliai data bus paskelbta vėliau, Sydnejuje įvyks sporto klubo „Kovas“ visuotinis metinis susirinkimas. Šis susirinkimas yra ypatingai svarbus, nes jo metu bus svarstoma kelionė į Lietuvą, naujos valdybos rinkimai, kuri turės rūpintis šia išvyka ir daug kitų svarbių reikalų. Visi sporto klubo nariai, rėmėjai ir ypatingai jaunimo tėvai su pačiais sportininkais, turi būtinai šiame susirinkime dalyvauti ir, išrinkus naują ir gerą valdybą, išvykos organizavimo darbą pradėti tuoj pat.

Lietuvoje įsisteigęs Tautinis Olimpinis Komitetas, kurio prezidentas yra Australijos lietuviams gerai pažįstamas, buvęs

Lietuvos sportininkų vadovas, jiems dalyvaujant III-se Sporto Zaidynėse Adelaidėje, Artūras Poviliūnas, su didele energija dirba ir visomis jėgomis bando gauti ir susigrąžinti Lietuvos pripažinimą Tarptautiniame Olimpiniame komitete. Šiam darbiui labai trugdo sovietų olimpinių komitetas ir visa Rusijos sporto vadovybė. To pasekoje, Šveicarijos vyriausybė, vengdama diplomatinių keblumų su Sov.S-ga, uždraudė duoti bet kokią informaciją apie buvusį Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto egzistavimą prieš sovietų Lietuvos okupaciją. Tokį pripažinimą stengiasi išgauti ir paskiros lietuvių sporto federacijos, tačiau net ir lietuvių draugai negali prieiti prie šių prieškarinių dokumentų, kurie randasi Tarptautinio Olimpino K-to būstinėje Lozanoje, Šveicarijoje.

Lietuvos Tautinis Olimpinis K-tas jau paskyrė du savo atstovus

užsienyje. Jie yra: Amerikoje Valdas Adamkus ir Australijoje - Jurgis Jonavičius iš Adelaidės. Valdas Adamkus yra žinomas kaip vienas iš iškiliausių Amerikos lietuvių, turintis labai aukštą valstybinę tarnybą. Neseniai jam Lietuvoje buvo suteiktas Vilniaus universiteto ekologijos garbės daktaro vardas. Buvęs jaunystėje labai geras sportininkas, jis ir dabar yra SALFAS pirmininkas ir lietuviškajam sportui jis atiduoda visą savo širdį.

Australijos atstovas Jurgis Jonavičius yra žinomas čia kaip nepamainomas didžiųjų sporto parengimų organizatorius ir vadovas. Olimpinių atstovų pagrindinis darbas bus padėti Lietuvai atgauti turėtas olimpines teises, prašant savųjų kraštų olimpinių komitetų tai jiems padėti. Sportininkai linki Lietuvos olimpiniam komitetui ir jų įgaliotiniams geros sėkmės jų darbuose.

Paruošė Antanas Laukaitis

Mieli lietuviai entuziastai,

Visiems sveikinimai iš Lietuvos, nuoširdūs linkėjimai kuo dažniau lankytis vieniems pas kitus.

Šiuo metu Lietuvos buriuotojų istorinis žygis per Atlantą jau įvykęs faktas. Jis įrodė Lietuvos buriuotojų kvalifikaciją ir tinkamą pasiruošimą. Žygi rėmė lietuviai abiejose vadenyno pusėse. Lietuvoje yra jachtų ir buriuotojų, galinčių atlikti ir tolimesnius žygius. Išsprendus jachtų remonto, įrangos klausimus, būtų galima leisti Australijon.

Planuojant tokią kelionę, reikėtų tam tikrų Jūsų patarimų ir informacijos, sprendžiant sekančius klausimus:

- žygio etapas: Klaipėda-Australija
 - kuriuos uostus būtų tinkamiausia pasirinkti apsilankymui? Reikėtų žinoti stovėjimo jachtklubuose mokėstį;
 - planuojant kelių savaitių buvimą Australijoje, reikia numatyti lėšų sukauptimą kelionei atgal. Tai būtų galima išspręsti, įsidarbinant jachtų ekipažams. Ar būtų tokia galimybė? Viena iš pagrindinių problemų - maisto atsargos 10 buriuotojų 5 mėnesiams.

II žygio etapas: Planuojant kelionę atgal rytų kryptimi, t.y. kelionę aplink Žemę, aplankant lietuvius kituose kontinentuose, būtų reikalingas rėmėjas - kokia nors firma-sponsorius, suinteresuota reklaminiais klausimais. Ar galima būtų tikėtis, kad pavyks tokį sponsorių rasti?

Dabar dar sunku įvertinti tokios kelionės išlaidas, tačiau reikia stengtis, kad jos būtų minimalios. Gali būti nenumatytų remonto išlaidų. 2-jų jachtų buriuotojų skaičius būtų 8-10 žmonių.

Dar vienas klausimas - individualūs iškvietimai iš Australijos kiekvienam dalyvausiančiam žygyje buriuotojui.

Tokia kelionė, jei suminėti klausimai spręsti palankiai, gelėtų įvykti 1990-1991m.

Australijoje, buriuotojai, sporto

Gal Australijoje atsirastų lietuvių, norinčių kartu keliauti į Lietuvą? 1-2 entuziastai.

Nuoširdūs linkėjimai visiems,

A. Grinevičius, jachtos kapitonas, navigatorius.

Laisvės al. 76-14, Kaunas, 233000 Lithuania, USSR.

P.S. Laiško autorių galima skaityti vienu iš besikuriančio kelionės organizacinio komiteto narių.

Oficialus komitetas bus patvirtintas kiek vėliau, paaiškėjus anksčiau išvardintiems klausimams.

Jei šis laiškas bus priimtas domėn - prašome rašyti nurodytu adresu, nes besidomintiems gali būti suteikta smulkesnė informacija.

Lietuvos-Lotynų Amerikos draugija Vilniuje „ALMA LATINA“ sutiko dalyvauti vieno etapo organizacijoje, telkiant Lotynų Amerikos Lietuvių bendruomenės minėtam žygiui remti.

Michailo Gorbačiovo kelionė į Lietuvą

Sausio 10-13 dienų įvykiai Lietuvoje atkreipė pasaulio viešosios nuomonės dėmesį į pagrindinį lietuvių tautos ir Lietuvos visuomenės reikalavimą: atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Svarbiausias akcentas čia buvo Sąjūdžio organizuota masinė manifestacija Vilniuje, dalyvių gausa ir atgarsiais apėmusi visą Lietuvą.

Michailo Gorbačiovo lankymasis projektuotas kaip Komunistų partijų tarpusavio arba vidinių reikalų svarstymas pavirto Tarybų Sąjungos vadovo vizitu jo pirmtakų valstybės aneksuotoje Lietuvos Respublikoje. Prasidėjo atvira diskusija dėl Lietuvos ateities, kartkartėmis trukdoma nenuoseklumų, kai buvo vengiama pripažinti tikrą padėtį, tikras problemas. Pagrindinis klausimas, kurį jau nekartą kelė Lietuvos žmonės ir Sąjūdis kaip, kada, kokiais etapais, kokių derybų

su Tarybų Sąjunga keliu bus atkuriamą Lietuvos nepriklausomybę tebelieka atviras.

Tai, ką atsivežė Michailas Gorbačiovas - sumanytą įstatymą dėl respublikų „išstojimo“ procedūrų - Lietuvai nepriimtina iš esmės jos, kaip aneksuotos valstybės tarptautinio juridinio statuso požiūriu, be to iš anksto paneigia tautų apsisprendimo principą, išdėstytą jau pirmajame Tarybų valdžios dokumente, Vladimiro Lenino pasirašytame dekretu dėl taikos. Lietuvos atžvilgiu tas principas buvo realizuotas 1920 m. liepos 12 d. Rusijos-Lietuvos taikos sutartimi, kuria ir toliau turėtų būti grindžiami mūsų tarpvalstybiniai santykiai. Lauksime rimto atsakymo, toliau kurdami ir stiprindami Lietuvos nepriklausomybės pamatus, gindami tėvynės, tautos ir piliečių teises.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IZDA

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Izdą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne